

Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Akademik Ertelemeleri ile Akademik Kontrol Odakları Arasındaki İlişki*

Saadet Rana Varol¹, Asuman Seda Saracaloğlu², Zehra Certel³

Özet: Araştırmanın amacı; beden eğitimi öğretmen adaylarının akademik erteleme ile akademik kontrol odaklarının cinsiyet, akademik başarı algısı ve spor yapma durumu değişkenlerine göre incelemek ve akademik erteleme ile akademik kontrol odağı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırma grubunu, Ege (n=138) ve Adnan Menderes (n=120) Üniversitelerinin Beden Eğitim Öğretmenliği bölümlerinin farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören toplam 258 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak akademik erteleme ve akademik kontrol odağı ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre akademik dışsal kontrol odaklarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken, akademik erteleme ve akademik içsel kontrol odağında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin akademik başarı algısına göre akademik erteleme ve dışsal kontrol odaklarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken, içsel - dışsal kontrol odakları arasında anlamlı bir değişim yoktur. Spor yapma akademik ertelemeyi ve akademik kontrol odağını etkilememektedir. Öğretmen adaylarının akademik erteleme ve akademik dışsal kontrol odakları arasında ise pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Akademik Erteleme, Dışsal Kontrol, İçsel Kontrol, Beden Eğitimi Öğretmeni Adayı.

Geliş Tarihi: 19.05.2020 – **Kabul Tarihi:** 02.12.2020 – **Yayın Tarihi:** 25.03.2021

DOI: 10.29329/mjer.2021.340.4

RELATION OF PROSPECTIVE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' ACADEMIC PROCRASTINATION AND THEIR ACADEMIC LOCUS OF CONTROL

Abstract:The purpose of the research is to examine prospective physical education teachers' academic procrastination and their academic locus of control in terms of variables which are gender, perception of academic achievement and doing sports and to reveal the relationship between academic procrastination and their academic locus of control. The study group consists of 258 participants in total including students receiving education in different grade levels of Physical Education and Sport Teaching departments of the universities Ege

* Bu makale, 17-19 Temmuz 2017 tarihlerinde Berlin, Almanya'da düzenlenen 8th International Conference on New Horizons in Education'da İngilizce sözel olarak sunulan bildirinin geliştirilmiş formudur.

¹ **Saadet Rana Varol**, Prof. Dr., Antrenörlük Bölümü (Emekli), Ege Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-9196-984X

² **Asuman Seda Saracaloğlu**, Prof. Dr., Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ORCID: 0000-0001-7980-0892

³ **Zehra Certel**, Assoc. Prof. Dr., Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0003-4675-6228

Correspondence: zcertel@akdeniz.edu.tr

(n=138) and Aydın Adnan Menderes (n=120). In the research, Scales of Academic Procrastination and Academic Locus of Control were used as data gathering tools. According to the findings of research, it was identified that, there is a statistically significant difference in prospective teachers' external academic locus of control in regard to their gender whereas there is no significant difference in academic procrastination and internal academic locus of control. It was also found that in terms of students' perception of academic achievement, there is statistically significant difference in academic procrastination and external academic locus of control, on the other hand, there is no significant difference in the internal-external locus of control. Doing sports do not affect academic procrastination and academic locus of control. It was found that, there exists a positive relationship between prospective teachers' academic procrastination and their academic external locus of control.

Keywords: Academic Procrastination, External Control, Internal Control, Prospective Physical Education Teacher.

GİRİŞ

İnsanlar günlük yaşamlarını devam ettirirken, birçok sorumluluğu, görevi ve işi yerine getirmek durumundadır. Ancak çeşitli neden ve gerekçelerle söz konusu sorumluluk, görev ya da işlerini ötelemekte; başka bir anlatımla ertelemektedirler.

Erteleme kavramı, Türkçe'de "işleri son ana bırakma, son dakikacılık, erteleme ve geciktirme" (Çakıcı, 2003) olarak ifade edilmiştir. Lay'le (1986) göre ise "yapılması planlanan iş ve görevlerin daha sonraki zamanlara bırakılıp ötelenmesi" olarak tanımlanmıştır. Ertelemenin bir alt boyutu olan akademik erteleme davranışı ise; akademik görevleri içermekte olup, öğrenme ve ders çalışma ile ilgili etkinlik ve görevlerin bazı gerekçelerle ötelenmesi olarak betimlenmektedir (Bedel, 2017; Steel ve Klingsieck, 2016; Tekin Akdemir, 2013). Akademik erteleme, akademik görevlerin sürekli veya ara sıra geciktirme eğilimi olup, bunun sonucunda kaygı yaşama durumudur (Rothblum ve diğ., 1986). Bu tanımlardan hareketle akademik erteleme davranışı, akademik görevlerin gerçekleştirilmesinde çeşitli nedenlerden dolayı yaşanan gecikmeler ve ötelemeler olarak ifade edilebilir. Öğrencinin Akademik erteleme davranışı göstermesi okul başarısının düşmesine, derslerden geri kalmasına ve okula devamsızlık yapması ve bırakmasına kadar giden bir süreci tetikleyebilir.

Kuşkusuz, üniversite öğrencilerinin eğitim süreci çerçevesinde yapmaları gereken birçok akademik sorumlulukları bulunmaktadır. Araştırmalar, üniversite öğrencilerinde erteleme davranışlarının oldukça yaygın olduğunu ve başarıyı olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymuştur (Bedel, 2017; Saracaloğlu ve Gökdaş, 2016; Klingsieck, 2013; Balkıs ve Duru, 2010; Akinsola ve diğ., 2007). Akademik erteleme davranışı, özellikle ders çalışmayı geciktirme, sınavlara hazırlanmayı ve ödev yapmayı son günlere bırakma, proje teslim tarihlerini son ana bırakma, akademik yaşamdaki idari işlerle ilgili olarak da derslere kayıt olma ve kütüphane kitaplarını geri verme tarihini geçirme şeklinde görülmektedir (Bulut ve Ocak, 2017; Saracaloğlu ve Gökdaş, 2016; Berber Çelik ve Odacı,

2015; Uzun Özer, 2010; Dryden, 2000; Rothblum ve diğ., 1986). Akademik erteleme, yalnızca Türkiye’de değil tüm dünyada öğrenciler arasında yaygın olarak görülmekte ve öğrencilerin akademik performanslarını olumsuz olarak etkilemektedir. Kim ve Seo (2015) tarafından yapılan meta-analiz çalışmasında, akademik erteleme ile akademik başarı arasındaki ilişkiye ele alan 33 makale incelenmiş ve akademik erteleme davranışı arttıkça akademik başarının azaldığı belirlenmiştir. Bazı araştırmalarda da üniversite öğrencilerinin erteleme düzeyi ile akademik başarıları arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur (De Paola ve Scoppa, 2015; Balkıs ve Duru, 2009). Yine üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalarda “katılımcıların %25 ile % 70 arasında değişen oranlarda akademik erteleme davranışı gösterdikleri bulunmuştur” (Wijaya ve Tori, 2018; Ulukaya, 2012; Balkıs ve Duru, 2009; Uzun Özer ve diğ., 2009; Uzun Özer, 2005). Potts (1987)’un araştırmasında ise öğrencilerin % 75’inin kendisini ertelemeci olarak gördüğü belirtilmiştir. Ülkemizde yapılan araştırmalarda da üniversite öğrencilerinin yaklaşık % 50’sinin akademik erteleme davranışı gösterdiği ortaya konulmuştur (Bulut ve Ocak, 2017; Saracaloğlu ve Gökdaş, 2016; Uzun Özer, 2011; 2005; Uzun Özer ve Topkaya, 2011; Uzun Özer ve diğ., 2009.)

Araştırmanın diğer bir kavramı olan ve sosyal öğrenme kuramı içerisinde yer alan kontrol / denetim odağı, “kişinin olumlu ya da olumsuz kendisini etkileyen olayları kendi yetenek, özellik ve davranışlarının sonuçları ya da şans, kader, talih gibi kendi dışındaki güçlerin işi olarak algılaması eğilimidir” (Rotter, 1966). Yaşadıklarının sorumluluğunun çoğunu kendisinden kaynaklandığına inananlar içsel kontrol odaklı, yaşadıklarının sorumluluğunu dışarıya yükleyerek kader, şans, Tanrı vb. etkenlerin neden olduğuna inananlar ise dışsal kontrol odaklı olarak değerlendirilmektedir.

İçsel kontrol odaklı bireyler; kendilerine güvenen, objektif, araştırmayı seven, bağımsız düşünen, güçlü özsaygıya sahip, güvenilir, uyumlu, başarılı ve kendi davranışlarının sorumluluğunu üstlenen ve zamanı iyi kullanan kişiler olarak değerlendirilmektedirler (Yeşilyaprak, 2014; Çetin, 2009; Çinko, 2009; Tümkiye, 2000; Çakar, 1997; Dönmez, 1983). İçsel kontrol odaklı kişilerin özellikleri incelendiğinde, bu özelliklerin olumlu bir kişilik özelliğini yansıttığı söylenebilir. Buna karşın dış kontrol odaklı bireyler; kendini kabul ve öz saygı düzeyleri düşük, kendilerine ve başka insanlara güvenmeyen, insan ilişkilerinde yetersiz ve sosyal becerileri zayıf, düşük beklenti düzeyine sahip, saldırgan tutumlar sergileyen, kaygılı, kuşkucu ve dogmatik kişiler olarak değerlendirilmektedirler (Yeşilyaprak, 2014; 2005; Çinko, 2009; Tümkiye, 2000; Dönmez, 1983; Rotter, 1966).

Bireyler tamamen iç veya dış odaklı olarak değerlendirilmeyip “yaşamının bir bölümünde içsel kontrollü, diğer bir bölümünde ise dışsal kontrollü özellikler gösterebilmektedirler. Örneğin; çok çalışkan bir birey, akademik konularda yüksek derecede iç odaklıyken, sosyal bir çevre içinde dışsal kontrollü olabilir. Bu durum, kişinin akademik konularda özgüvenli ve rahat olduğunun, sosyal durumları ise sıkıntılı bulduğunun bir göstergesi” olarak ifade edilebilir (Saracaloğlu ve diğ., 2012).

Akademik kontrol odağı ise, kontrol odağı ile benzer yapıya sahip olup başarı ve akademik etkinlikler ile ilgili inançların denetimini ifade etmektedir (Daum ve Wiebe, 2003, Akt: Albayrak, 2014). Akademik kontrol odağı, kontrol odağında olduğu gibi, içsel ve dışsal kaynaklarla ilişkilendirilerek açıklanmaktadır. “Ders çalışma, proje hazırlama, sınavlara hazırlanma gibi akademik etkinlikleri görev ve sorumluluk olarak algılama düzeyi ile içsel ve dışsal kontrol odağına sahip olma arasında güçlü bağlar bulunmaktadır” (Sarıçam ve Duran, 2012). Yağışkan ve diğ., (2007) “İçten veya dıştan denetim odağının o kişinin yaşadığı çevresel koşullar, inanç, kendi ve yaşadığı çevrenin eğitim seviyesi ile doğrudan bağlantılı olabileceğini belirtmektedir. Yaşadığı olumsuz olayları veya başarısızlıkları kadere bağlama alışkanlığı ülkemizde de sıkça görülmektedir. Bu tür insanlar dış denetimli insanlar olup, sorumluluktan kaçma eğilimi göstererek bu başarısızlığın nedenini çevresel faktörlere yıkma davranışı göstermektedirler” (Yağışkan, 2007). “İç denetim odağına yakın insanlar başarısızlıklarını kişisel sorumlulukla birlikte ele alıp incelediğinden başarıya daha kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmektedirler” (Durna & Şentürk, 2012). Rotter’in denetim odağıyla ilgili çalışmalarında “içten denetimli bireyler dıştan denetimlilerle karşılaştırılmış ve “içten denetimli kişilerin içinde buldukları durumlarda çevresel uyaran ve ipuçlarını daha iyi değerlendirdikleri, çevreleri üzerinde daha etkili ve durumlarını düzeltme girişimi açısından daha etkin oldukları, kendilerine daha fazla güvendikleri” ortaya konuştur (Dönmez, 1985). Akın (2007), “bireylerin başarılı oldukları durumlarda içsel kontrol odaklı, başarısız oldukları durumlarda ise dışsal kontrol odaklı olmayı daha fazla tercih ettiklerini, böylece bilişsel ve duygusal denge sağlama ve benliğe hizmet eden yargılarda bulunma eğilimi gösterdiklerini” vurgulamaktadır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programları incelendiğinde, alan eğitimi (teorik: 59, uygulamalı: 28), meslek bilgisi (teorik: 44, uygulamalı: 12) ve genel kültür (teorik: 26, uygulamalı: 2) olmak üzere üç bölümden oluştuğu görülmektedir. Bu derslerin %75’i teorik derslerdir. Öğrenciler, lisans programından mezun olabilmek için hem teorik hem uygulamalı derslerinde başarılı olmak durumundadır. Öğrencinin içsel ya da dışsal akademik kontrol odaklı veya akademik erteleme davranışına sahip olma durumu, onun eğitim öğretim sürecinde verdiği kararları etkileyebilmekte dolaylı olarak ta akademik başarıyı etkilemektedir. Bu araştırmanın konusuyla ilgili yapılan alan yazın taramasında; akademik erteleme davranışının çok çeşitli değişkenler ile incelendiği görülmektedir (Kandemir 2014; Akbay ve Gizir, 2010; Balkıs ve diğ., 2006; Ekşi ve Dilmaç, 2010; Uzun Özer, 2010; Deniz, ve diğ., 2009; Kağan, 2009; Tufan ve Gök, 2009; Uzun Özer ve diğ., 2009; Aydoğan, 2008; Akkaya, 2007; Çakıcı, 2003). Öğretmen adayları üzerinde de gerçekleştirilen birçok araştırma bulunmaktadır (Bulut ve Ocak, 2017; Saracaloğlu ve Gökdaş, 2016; Berber Çelik ve Odacı, 2015; Demir ve Kösterelioğlu, 2015; Bulut, 2014; Balkıs, 2013; 2006; Çelikkaleli ve Akbay, 2013; Yeşil ve Şahan, 2012; Sarıoğlu, 2011; Uzun Özer ve Topkaya, 2011; Balkıs ve Duru, 2010; Çetin, 2009; Kağan, 2009). Aynı şekilde akademik kontrol odağı da çeşitli değişkenler açısından irdelenmiştir (Certel ve ark., 2017; Saracaloğlu ve diğ., 2017; Albayrak,

Yazıcı ve Reisoğlu, 2016; Saracaloğlu ve diğ., 2016; Saracaloğlu, Yenice ve Özden, 2013; Sarıçam ve diğ., 2012). Bunun yanında ilgili alanyazında akademik erteleme davranışlarını akademik kontrol odağı ile ilişkisi açısından ele alan sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır (Nurlu, 2019; Certel ve Kozak, 2017; Albayrak ve diğ., 2016). Bu çalışmaların ikisi üniversite öğrenciler üzerinde bir çalışmada üniversiteli sporcular üzerinde yapılmıştır. Bu araştırmadaki örneklem farklılığı açısından akademik erteleme davranışları ve akademik kontrol odağının incelenmesi önemli görülmüştür. Alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu araştırmanın problemi “Beden eğitimi öğretmen adaylarının akademik ertelemeleri ile akademik kontrol odakları arasındaki bir ilişki var mıdır?” şeklindedir. Araştırmanın alt problemleri ise aşağıdaki gibidir;

Alt Problemler

1. Beden Eğitimi Öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışları ne düzeydedir? Bu durum cinsiyete, yaş gruplarına, başarı algılarına ve lisanslı spor yapma durumuna göre değişmekte midir?
2. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik kontrol odakları ne düzeydedir? Bu durum cinsiyete, yaş gruplarına, başarı algılarına ve lisanslı spor yapma durumuna göre değişmekte midir?
3. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışı ile dışsal ve içsel akademik kontrol odağı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Öğretmen adaylarının kontrol odağı ile akademik kontrol odağı arasındaki ilişkinin belirlenmesini amaçlayan bu araştırmanın modeli; ilişkisel (correlational) tarama modelidir İlişkisel tarama modelleri, “iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir” (Karasar, 2007).

Çalışma Grubu

Katılımcıları, Ege (n=138) ve Adnan Menderes (n=120) Üniversiteleri Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinin 1., 2., 3.ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 258 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların % 38,8'i kadın (n=100), %61,2'si (n=158) erkektir. Öğrencilerin %22.5'i (n=58) birinci sınıfta, %22.1'i (n=57) ikinci sınıfta, %25.6'sı (n=66) üçüncü sınıfta ve %29.8'i (n=77) dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin yaş ortalaması yaş=21.71±2.41 yıl ve %64,3'ü (n=166) aktif olarak spor yapmakta iken, aktif olarak spor yapmayanların oranı %35,7 (n=92) 'dir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler; kişisel bilgi formu, akademik erteleme ölçeği ve akademik kontrol odağı ölçeği ile toplanmıştır.

Akademik Erteleme Ölçeği: Ölçek Çakıcı (2003) tarafından geliştirilmiş 12 olumsuz, 7 olumlu olmak üzere toplam 19 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek “öğrencilerin öğrenim yaşantılarında yapmakla sorumlu oldukları görevleri içermekte” olup beşli likert şeklindedir. Akademik Erteleme Ölçeğinin “Cronbach alpha güvenirlik katsayısı .92 olarak” bulunmuştur (Çakıcı, 2003). Bu araştırmada ise güvenirlik katsayısı .85 olarak hesaplanmıştır.

Akademik Kontrol Odağı Ölçeği: Akın (2007) tarafından geliştirilen ölçek “akademik dışsal kontrol odağı ile akademik içsel kontrol odağı” olmak üzere iki alt boyuta sahip, ve 17 maddeden oluşmaktadır. “Akademik Dışsal Kontrol Odağı öğrencilerin akademik ortamlarda elde ettikleri olumlu veya olumsuz çıktılarını, başarı veya başarısızlıklarını; şans, görevin zorluğu veya diğer bireylerin davranışları gibi kendi kontrolleri dışındaki etkenlerden kaynaklandığına yönelik inançlarıyla ilişkilidir.”(Akın, 2007). *Akademik İçsel Kontrol Odağı* ise “genellikle öğrencilerin akademik anlamdaki başarı veya başarısızlıklarının kendi davranışlarından veya kişilik özelliklerinden kaynaklandığına inanmasıyla ilişkilidir.”(Akın, 2007).

“Ölçeğin güvenirlik katsayıları akademik içsel kontrol odağı için .97 ve akademik dışsal kontrol odağı için .93 olarak bulunmuştur. Bu araştırmada ise akademik içsel kontrol odağı için .82 ve akademik dışsal kontrol odağı için .77 olarak bulunmuştur. Ölçeğin içsel ve dışsal boyutlarından alınan puanlar yükseldikçe, öğrencinin ilgili boyuta ait özelliklere yüksek düzeyde sahip olduğu söylenebilir.” (Akın, 2007).

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, betimsel istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılıma sahip olup olmadıkları Kolmogorov-Smirnov normallik testi ile sınanmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için “ikili karşılaştırmalarda t testi, çoklu karşılaştırmalarda ANOVA testi, Tukey testi, değişkenler arası ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon katsayısı ve basit regresyon” analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının akademik erteleme, içsel ve dışsal kontrol odaklarına ilişkin “aritmetik ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri” hesaplanmış ve Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Değişkenlerine İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri

Değişken	N	Min	Max	\bar{X}	Ss
Akademik erteleme	258	1.37	4.79	3.00	.62
Dışsal kontrol odağı	258	1.00	4.65	2.48	.67
İçsel kontrol odağı	258	1.00	5.00	3.79	.83

Tablo 1’de de görüldüğü gibi, beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik erteleme puanları ($\bar{X} = 3.00 \pm .62$) olarak bulunmuştur. Öğretmen adaylarının dışsal kontrol odağı ($\bar{X} = 2.48 \pm .67$) olarak bulunurken, içsel kontrol odağı ($\bar{X} = 3.79 \pm .83$) olarak bulunmuştur. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik erteleme, içsel ve dışsal kontrol odaklarına puanlarının cinsiyete göre t testi sonuçları tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Erteleme, İçsel ve Dışsal Kontrol Odaklarına Puanlarının Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	p
Akademik erteleme	Kadın	100	2.90	.64	2.062*	.040
	Erkek	158	3.06	.59		
Dışsal kontrol odağı	Kadın	100	2.34	.68	-2.553*	.011
	Erkek	158	2.56	.65		
İçsel kontrol odağı	Kadın	100	3.81	.92	.300	.764
	Erkek	158	3.78	.77		

*p<.05

Tablo 2’de de görüldüğü gibi, kadın ve erkek öğrencilerin akademik erteleme puanları arasında erkek öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t=2.062$, $p=.040$; $p<.05$). Buna göre erkeklerin daha fazla akademik erteleme yaptığı söylenebilir. Dışsal kontrol odağı incelendiğinde ise kadın ve erkek öğrencilerin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken ($t=-2.553$, $p=.011$; $p<.05$), içsel kontrol odakları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t=.300$, $p=.764$; $p>.05$). Buna göre kadın ve erkek öğrencilerin içsel odakları benzerken; erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha dışsal kontrol odaklı bulunmuştur. Öğretmen adaylarının yaşlarına göre akademik erteleme, içsel ve dışsal kontrol odakları puanlarına ilişkin ANOVA testi sonuçları tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Akademik Erteleme, İçsel ve Dışsal Kontrol Odakları Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Ölçek	Yaş	N	\bar{X}	Ss	F	p	Fark
Akademik erteleme	19 yaş ve altı	47	3.02	.58	.994	.396	
	20-21 yaş	83	3.17	.56			
	22-23 yaş	83	3.17	.49			
	24 yaş ve üstü	45	3.18	.60			
Dışsal kontrol odağı	19 yaş ve altı	47	2.61	.73	1.110	.345	
	20-21 yaş	83	2.49	.63			
	22-23 yaş	83	2.39	.71			
	24 yaş ve üstü	45	2.49	.60			
İçsel kontrol odağı	19 yaş ve altı	47	3.50	.88	3.089*	.028	1<2
	20-21 yaş	83	3.95	.75			
	22-23 yaş	83	3.80	.83			
	24 yaş ve üstü	45	3.79	.86			

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde, akademik erteleme puanları, yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=.994$, $p=.396$; $p>.05$). Başka bir ifadeyle, akademik erteleme davranışı yaş değişkeninden bağımsızdır. Öğretmen adaylarının dışsal kontrol odağı yaş değişkenine

göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermezken ($F=1.110$, $p=.345$; $p>.05$), içsel kontrol odağı puanları yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=3.089$, $p=.028$; $p<.05$). İçsel kontrol odağı puanları arasında farklılaşmayı yaratan grupları belirlemek amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Buna göre, söz konusu farklılık 19 ve daha küçük yaş grupları ile 20-21 yaş grubu arasından kaynaklanmaktadır. En yüksek içsel kontrol odağına 20-21 yaş öğrencileri sahipken, en düşük içsel kontrol odağına sahip öğrenciler 19 yaş ve altı öğrencileridir. Öğretmen adaylarının başarı algısına göre akademik kontrol odağı, dışsal ve içsel kontrol odağı puanlarının tek yönlü varyans analizi ile çözümlenmiş ve bu bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Başarı Algılarına Göre Akademik Erteleme, İçsel ve Dışsal Kontrol Odakları Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Ölçek	Başarı algısı	N	\bar{X}	Ss	F	p	Fark
Akademik erteleme	1.Orta	85	3.27	.61	14.427*	.000	1>2
	2.İyi	142	2.89	.58			1>3
	3.Çok iyi	31	2.73	.57			
Dışsal kontrol odağı	1.Orta	85	2.66	.58	5.193*	.006	1>2
	2.İyi	142	2.40	.67			1<3
	3.Çok iyi	31	2.33	.79			
İçsel kontrol odağı	1.Orta	85	3.66	.95	1.799	.168	
	2.İyi	142	3.84	.73			
	3.Çok iyi	31	3.94	.86			

* $p<.05$

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların başarı algılarına göre akademik erteleme puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=14.427$, $p=.000$; $p<.05$). Öğrencilerin başarı algılarına göre içsel kontrol odağı puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken ($F=1.799$, $p=.168$; $p>.05$), dışsal kontrol odağı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($F=5.193$, $p=.006$; $p<.05$). Farklılaşmayı yaratan grubu belirlemek için Tukey testi uygulanmış ve başarı algısı “çok iyi” ve “iyi” olan grupla “orta” başarı algısına sahip grup arasında olduğu belirlenmiştir. Başarı algısı “orta” olan öğrencilerin başarı algısı iyi ve çok iyi olan öğrencilere göre dışsal kontrol odağı puanları daha yüksektir. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik erteleme, içsel ve dışsal kontrol odaklarına puanlarının lisanslı olarak spor yapma göre t testi sonuçları tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Erteleme, İçsel ve Dışsal Kontrol Odakları Puanlarının Lisanslı Olarak Spor Yapma Göre T Testi Sonuçları

Ölçek	Spor yapma	n	\bar{X}	Ss	t	p
Akademik erteleme	Evet	166	2.97	.59	-.869	.385
	Hayır	92	3.04	.66		
Dışsal kontrol odağı	Evet	166	2.47	.69	-.101	.919
	Hayır	92	2.48	.64		
İçsel kontrol odağı	Evet	166	3.80	.80	.152	.880
	Hayır	92	3.78	.89		

Tablo 5 incelendiğinde, lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre akademik erteleme ($t=-.869$, $p=.385$; $p>.05$), içsel ($t=.152$, $p=.880$; $p>.05$) ve dışsal ($t=-.101$, $p=.919$; $p>.05$) kontrol odak

puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulguya göre öğrencilerin spor yapma durumu akademik erteleme davranışları, dışsal ve içsel kontrol odaklarını etkilememektedir. Beden Eğitimi Öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışı, dışsal ve içsel akademik kontrol odağı arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmış ve tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Erteleme, İçsel ve Dışsal Kontrol Odakları Puanları Arasındaki İlişki

Değişkenler	Akademik erteleme	Dışsal kontrol odağı
Akademik Erteleme Dav.	1	
Dışsal kontrol Odağı	.333**	1
İçsel kontrol Odağı	.061	-.093

Tablo 6’da da görüldüğü gibi, akademik erteleme ile dışsal kontrol odağı arasında pozitif ve orta düzeyde ($r=.333$, $p<.05$) anlamlı bir ilişki saptanırken, içsel kontrol odağı ile ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r=.061$, $p>.05$). Akademik erteleme ile anlamlı bir korelasyona sahip dışsal kontrol odağının akademik ertelemeye ilişkin toplam varyansın ne kadarını açıkladığını ortaya koymak için basit regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde, dışsal kontrol odağının, öğrencinin akademik erteleme davranışının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. Dışsal kontrol odağının akademik ertelemeyi yordamada standardize edilmiş regresyon katsayısı $\beta = 0.333$ bulunmuştur. $R=.333$, $R^2= 0.11$, $F(1,256)=31.876$, $p<.01$. Akademik erteleme davranışına ilişkin toplam varyansın %11’inin öğrencinin dışsal kontrol odağı ile açıklandığı ifade edilebilir.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Amacı, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışlarını, dışsal ve içsel kontrol odaklarını bazı değişkenlere göre incelemek ve akademik erteleme davranışı, dışsal ve içsel kontrol odakları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak olan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışları orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bu sonucu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Çetin, 2016; Demir ve Kösterilioğlu, 2015; Toy, 2014). Çoğunluğunu Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin oluşturduğu sporcular üzerinde yapılan bir başka çalışmada da aynı şekilde akademik erteleme davranışlarının “orta düzeyde” olduğu belirlenmiştir (Certel ve Kozak, 2017). Akademik erteleme, ertelemenin öğrenme ve ders çalışma ile ilgili etkinlik ve aktiviteleriyle sınırlı kısmını oluşturmaktadır. Akademik erteleme, “eğitim/öğrenme ile ilgili yapılması planlanmış ya da yapılmasına niyet edilmiş etkinlik ve aktiviteleri geciktirmek ve bu ertelemenin de olumsuz sonuçlar doğuracağı farkında olmak” şeklinde tanımlanabilir (Steel ve Klingsieck, 2016). Çoğu branştaki öğretmenler ve adayları gibi örnekleme oluşturan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmada erkek öğrencilerin daha fazla akademik erteleme davranışı gösterdikleri görülmektedir. Bu bulgu yapılan bir çok araştırma ile desteklenmektedir (Çetin, 2016; Albayrak, 2014; Berber Çelik ve Odacı, 2015; Demir ve Kösterelioğlu, 2015; Kandemir, 2010; Çetin, 2009; Uzun ve diğ., 2009; Aydoğan, 2008; Balkıs, 2006; Balkıs ve diğ., 2006; Uzun-Özer, 200; Prohaska ve diğ., 2000). Üniversiteli sporcular üzerinde yapılan bir çalışmada da kadın sporcuların akademik erteleme davranışı erkek sporculara göre daha düşük bulunmuştur (Certel ve Kozak, 2017). Certel ve diğ., (2016) beden eğitimi öğretmen adayları üzerinde yaptıkları diğer bir çalışmada da “hem kadın hem erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının benzer olduğu” sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada öğrencilerin akademik erteleme davranışı yaşa göre bağımsız bulunmuş ve yaş ile akademik erteleme arasında anlamlı bir bağlantı bulunamamıştır. Nitekim Akkaya'nın (2007) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada, akademik erteleme ile yaş arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı ve yaşın akademik ertelemeyi anlamlı düzeyde yordamadığı bulunmuştur. Bu durumun aksine Ulukaya (2012) ise akademik erteleme ile yaş arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu ve yaşın üniversite öğrencilerinde akademik ertelemeyi anlamlı düzeyde yordadığını bulmuştur. Albayrak (2014)'in araştırması ise “yaşı küçük olan öğrencilerin erteleme eğilimlerinin daha düşük olduğunu” ortaya koymuştur. Balkıs (2006) da “yaşı büyük olan üniversite öğrencilerinin yaşı küçük olan öğrencilere oranla daha fazla akademik erteleme davranışı gösterdiğini” tespit etmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bazı araştırmalarda yaş yükseldikçe akademik ertelemenin de arttığı (Balkıs, 2006; Ulukaya, 2012), bazılarında yaş büyüdükçe akademik ertelemenin azaldığı (Balkıs ve Duru, 2009), bazılarında ise akademik erteleme ile yaş arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı (Çakıcı, 2003; Çetin, 2009; Sarıoğlu, 2011) bulunmuştur. Bu araştırmada da akademik erteleme ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Yapılan çalışmalarda farklı sonuçların elde edilmesi farklı örneklem gruplarından ve ölçme araçlarıyla çalışılmış olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca bu sonuçlara yönelik daha fazla nitel ve nicel araştırmaların yapılmasında yarar görülmektedir.

Araştırmada başarı algısı orta düzeyde olan öğrenciler, başarı algısı iyi ve çok iyi olan öğrencilere göre akademik erteleme davranışını daha fazla göstermektedirler. Buna göre, kendisini akademik açıdan daha başarılı bulan öğretmen adaylarının daha az akademik erteleme davranışı gösterdiği söylenebilir. Benzer şekilde, Demir ve Kösterelioğlu (2015) tarafından yapılan çalışmada da başarı algısı düşükçe akademik erteleme düzeyinin yükseldiği tespit edilmiştir. Aynı şekilde Çakıcı (2003)'nın yaptığı bir araştırmada da akademik başarının akademik erteleme davranışını anlamlı biçimde yordadığını bulmuştur. Buna göre, “akademik başarısı düşük olan öğrenciler daha fazla akademik erteleme davranışı göstermektedir.” Nitekim Çetin (2009)'in araştırmasında “akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerinin daha düşük olduğu” ortaya çıkmıştır. Söz konusu araştırmalar ile bu araştırma sonuçları birbirleriyle örtüşmektedir. Uzun Özer (2005) tarafından üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilen araştırmada, “akademik erteleme ile akademik başarı arasında anlamlı düzeyde negatif bir ilişki bulunmuştur.” Araştırma sonucunda,

düşük akademik başarıya sahip olan öğrencilerin başarılı ve yüksek başarılı öğrencilere göre daha fazla erteleme yaptığı ortaya konmuştur. Farklı spor branşına sahip öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada da not ortalaması yükseldikçe akademik erteleme davranışının azaldığı ortaya konmuştur (Certel ve Kozak, 2017). Yine Certel ve diğ., (2017) yaptıkları çalışmada orta akademik başarı algısına sahip beden eğitimi öğretmen adaylarının iyi ve çok iyi akademik başarı algısına sahip öğrencilere göre akademik erteleme davranışlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bu çalışmada lisanslı olarak spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre aktif olarak spor yapma, akademik erteleme davranışını etkilemediği söylenebilir. Certel ve diğ., (2017) beden eğitimi öğretmen adaylarının yaptıkları çalışmada benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Akademik kontrol odağı açısından; öğretmen adaylarının içsel kontrol odağına orta düzeyin üzerinde, dışsal kontrol odağına ise düşük düzeyde sahip oldukları söylenebilir. Nitekim Certel ve Kozak (2017) tarafından çoğunluğunun spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören sporcular üzerinde yapılan çalışmada da içsel kontrol odağı orta düzeyin üzerinde bulunmuştur. Çalışma araştırmayı destekler niteliktedir. Atibuni ve diğ., (2017) tarafından öğretmen adayları üzerinde yapılan bir çalışmada ise, “öğretmen adaylarının dışsal kontrol odaklı oldukları” bulunmuştur.

Araştırmada kadın ve erkek öğretmen adaylarının içsel kontrol odakları benzerken, erkek öğrenciler daha dışsal kontrol odaklı bulunmuştur. Buna karşın Küçükkaragöz (1998)’ün çalışmasında erkek öğretmenler kadınlardan daha içsel kontrol odaklı bulunmuştur. Aynı şekilde Oğuz ve Sarıçam (2015)’in yaptıkları çalışmada kadınların dışsal kontrol odaklarının, erkeklerin de içsel kontrol odaklarının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Saracaloğlu ve diğ. (2012) beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmada “kadın veya erkek beden eğitimi öğretmeni olma durumunun denetim odağı özelliklerini etkilemediği” sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Atibuni ve diğ., (2017), Saracaloğlu ve diğ., (2005), Başol ve Türkoğlu (2009) ile Saracaloğlu ve Yılmaz (2011) tarafından yapılan çalışmalarda ise “denetim odağı düzeyinin cinsiyete göre değişmediği” tespit edilmiştir. Certel ve diğ. (2017) yaptıkları çalışmada bu çalışmanın sonucuna benzer olarak kadın ve erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının içsel kontrol odakları benzer, ancak erkek öğrencilerin kadınlara göre daha yüksek dış kontrol odaklı oldukları bulunmuştur. Çalışma araştırmamızı destekler niteliktedir. Namlı ve diğ., (2018) “spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, cinsiyete göre dışsal odak farklılaşmazken, erkek öğrencilerin içsel odaklanmalarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu” bulunmuştur. Bahadır ve diğ. (2014) özel yetenek sınavına başvuran öğrencilerin akademik odaklarını üzerinde yaptıkları çalışmada kadın adayların erkeklere göre daha dışsal kontrol odağına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada öğrencilerin yaşlarına göre akademik kontrol odakları incelendiğinde, 19 yaş ve altı öğrencilerin 20-21 yaş öğrencilerine göre daha düşük içsel kontrol odağına sahip olduğu ve dışsal

kontrol açısından ise öğrencilerin yaşlarına göre bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 20-21 yaşındaki öğrenciler, 19 yaş ve altı öğrencilere göre akademik başarı veya başarısızlıklarını kendi kişilik özelliklerinden veya davranışlarından kaynaklandığını düşünmektedirler. Namlı ve diğ., (2018) yaptıkları araştırmada spor bilimleri öğrencilerinin “dışsal ve içsel akademik kontrol odağı puanları ile yaş değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki tespit etmemişlerdir.” Ancak sınıflara göre ise 1. Sınıf öğrencilerinin içsel odak puanları 3. ve 4. Sınıflara göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırmalarda farklı sonuçların bulunması örneklem grubunun farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmada öğretmen adaylarının akademik başarı algısına içsel kontrol odakları değişmezken, akademik başarı algısı orta olan öğrenciler iyi ve çok iyi olan öğrencilere göre daha dışsal odaklı bulunmuştur. Nunn ve Nunn, (1993) “iç kontrol odağına sahip bireylerin kontrol odağı puanlarıyla akademik başarıları arasında pozitif ve yüksek bir ilişki” bulmuştur. Yapılan araştırmalar “içten denetim odağı düzeyi yüksek olan öğrencilerin içsel motivasyon, kişisel kontrol ve özyeterlik düzeylerinin yüksek olduğunu, çalışma sürecinde sorumluluk üstlendiklerini ve gerekli bilgiyi edinme ve kullanmada daha etkili olduklarını” göstermektedir (Anderson ve diğ., 2005). Sonuçlar bu araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Bu araştırmada öğretmen adaylarının lisanslı olarak spor yapması veya yapmaması içsel ve dışsal kontrol odaklı olmalarını etkilememektedir. Bahadır ve diğ. (2014) özel yetenek sınavına başvuran öğrencilerin üzerinde yaptığı çalışmada da aynı sonuca ulaşılmıştır. Certel ve diğ. (2017) yaptığı çalışmada da “içsel akademik kontrol odağı spor yapma durumuna göre farklılaşmazken, bireysel spor yapanların spor yapmayanlara göre daha dışsal akademik kontrol odağına sahip oldukları” sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmada akademik erteleme ile dışsal kontrol odağı arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki saptanırken, içsel kontrol odağı ile anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çalışmada dışsal kontrol odağının, öğrencinin akademik erteleme davranışının anlamlı bir yordayıcısı olduğu ortaya konmuştur. Buna göre öğrencinin akademik erteleme davranışı arttıkça dışsal akademik kontrol odağına sahip olma durumu da artmaktadır. Certel ve Kozak (2017), farklı spor branşındaki üniversiteli sporcular üzerinde yaptığı çalışmada da aynı sonuçlara ulaşılmışlardır. Nurlu (2019) tarafından yapılan araştırmada da üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile dışsal kontrol odağı arasında pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişki bulunmuş ve akademik erteleme davranışını üniversite öğrencileri örnekleminde en çok açıklayan değişkenin dışsal kontrol odağı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Albayrak (2014)’ın çalışmasında dışsal akademik kontrol odağının akademik erteleme davranışının yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir. Brownlow ve Reasinger (2000), yaptıkları araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinden dışsal kontrol odağına sahip katılımcıların akademik erteleme eğilimi daha çok gösterdikleri tespit edilmiştir. Bazı araştırmalarda dışsal denetim odağı ile akademik erteleme arasında anlamlı pozitif yönlü ilişkiler gözlenmiştir (Buluş, 2011; Deniz

ve diğ., 2009). Albayrak ve diğ., (2016) yaptıkları çalışmada, akademik kontrol odağının dışsal kontrol odağı boyutunun akademik erteleme davranışını anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna ulaşmışlardır. Dışsal kontrol odağı yapısında olan öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının yüksek olduğu görülmüştür. Dervishalia ve Xhelili (2014) tarafından yapılan çalışmada “içsel kontrol odağı ile akademik erteleme arasında anlamlı negatif bir ilişki” bulunmuştur. Carden ve diğ., (2004) yüksek lisans öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada içsel odaklı öğrencilerin dışsal odaklı olanlara göre anlamlı şekilde daha az akademik ertelemeye sahip oldukları ortaya konmuştur.

Sonuç olarak, beden eğitimi öğretmeni adaylarının orta düzeyde akademik ertelemeye sahip ve orta düzeyin üzerinde akademik içsel kontrol odağına sahip oldukları ortaya konmuştur. Kadın öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarına ve dışsal kontrol odağına sahip olma durumu erkek adaylar göre düşük, başarı algısı düşük öğrencilerin akademik erteleme davranışı ve dışsal kontrol odağı daha yüksek bulunmuştur. Lisanslı olarak spor yapma durumu ise akademik erteleme davranışını ve akademik olarak dışsal ve içsel kontrol odağına sahip olma durumunu etkilememektedir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki öneriler sunulabilir;

Öneriler

1. Akademik erteleme davranışı, eğitimin her kademesinde öğrenci performansını etkileyen önemli bir faktör olarak görülmektedir. Berber Çelik ve Odacı (2015)'nin da vurguladığı gibi, öz düzenleme ve verimli ders çalışma konularında öğretmen adaylarına destek verilmesi akademik erteleme sorununun önlenmesine ve başarının artmasına katkı sağlayacaktır.

2. Erkek öğrencilerin daha fazla akademik ertelemeye davranışı göstermesi nedeniyle özellikle onlara ve tüm öğrencilere yönelik etkili zaman kullanımı, proje hazırlama teknikleri, vb. konulara ilişkin kuramsal ve uygulamalı etkinlikler düzenlenebilir.

3. İlgili alanyazında akademik erteleme ile yaş grupları arasında çelişkili sonuçlar elde edilmiştir. Buna sonuçların netleştirilmesi bağlamında daha fazla nitel ve nicel araştırmaların yapılmasında yarar görülmektedir.

4. Akademik erteleme davranışları, nedenleri ve akademik kontrol odağı ile ilgili nitel ve boylamsal araştırmalar gerçekleştirilebilir.

5. Ocak ve Bulut (2015) tarafından çalışmada “öğretmenlerin baskıcı olması, derslerine gereken önemi vermemeleri, derslerini boş geçirmeleri ve öğretmen adayları tarafından öğretmenlerin boş birisi olarak algılanması öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışı göstermelerine neden olduğu” tespit edilmiştir. Bu bağlamda akademik erteleme davranışını azaltabilmek için öğretmenlere seminerler verilebilir. Burada öğretmenlerin derse hazırlıklı gelmeleri, derste materyal kullanmaları, sınav ve ödevlerde adil olmaları, kendi alanlarında uzman olmaları, aktif öğrenme yöntemleri kullanarak dersi sıkıcılıktan kurtarmaları gibi konular tartışılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbay, S. E., ve Gizir, C. A. (2010). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yüklenme stillerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-78.
- Akdemir, T. N. (2013). *İlköğretim öğrencilerinin facebook tutumları ile akademik erteleme davranışları ve akademik başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Akın, A. (2007). Akademik kontrol odağı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(34).
- Akinsola, M. K., Tella, A., & Tella, A. (2007). Correlates of academic procrastination and mathematics achievement of university undergraduate students. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 3(4), 363-370.
- Akkaya, E. (2007). *Academic procrastination among faculty of education students: the role of gender, age, academic achievement, perfectionism and depression* (Unpublished Master's thesis). Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akkaya, R. (2015). *Öğretmenlerin kontrol odağı ile iş doyumunu arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Albayrak, E. (2014). *Üniversite Öğrencilerinde Beş Faktör Kişilik, Akademik Öz-Yeterlik, Akademik Kontrol Odağı ve Akademik Erteleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Albayrak, E., Yazıcı, H., ve Reisoğlu, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Kişilik Özellikleri, Akademik Öz-Yeterlik, Akademik Kontrol Odağı ve Akademik Erteleme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(1), 90-102.
- Anderson, A., Hattie, J. & Hamilton, R.J. (2005). Locus of control, self-efficacy, and motivation in different schools: Is moderation the key to success?. *Educational Psychology*, 25(5), 517-535
- Arkan, E. (2016). *Öğretmen adaylarının öğrenilmiş güçlülük düzeyleri ile akademik erteleme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Atibuni, D. Z., Ssenyonga, J., Olema, D. K. and Kemeza, I. (2017, June,). Locus of control as a predictor of academic attitudes among university students. *International Journal of Educational Policy Research and Review*. 4 (6), 125-137.
- Aydoğan, D. (2008). *Akademik erteleme davranışının benlik saygısı, durumluluk kaygı ve öz-yeterlik ile açıklanabilirliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bahadır, Z., Cartel, Z., & Turan, B. (2014). The correlation between critical thinking disposition and internal-external locus of control of candidate students who participated in special talent examination in School of Physical Education and Sports Ege University. *Science, Movement and Health*, 14(2), 332-337.
- Balkıs, M. (2006). *Öğretmen adaylarının davranışlarındaki erteleme eğiliminin, düşünme ve karar verme tarzları ile ilişkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Balkıs, M. (2013, March). Academic Procrastination, Academic Life Satisfaction and Academic Achievement: The Mediation Role of Rational Beliefs about Studying. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13(1), 57-74.
- Balkıs, M., ve Duru, E. (2009). Akademik Erteleme Davranışının Öğretmen Adayları Arasındaki Yaygınlığı, Demografik Özellikler ve Bireysel Tercihlerle İlişkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 5(1), 18-32.
- Balkıs, M., ve Duru, E. (2010). Akademik erteleme eğilimi, akademik başarı ilişkisinde genel ve performans benlik saygısının rolü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 159-170.
- Balkıs, M., Duru, E., Buluş, M., ve Duru, S. (2006). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme eğiliminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 59-75.
- Başol, G. ve Türkoğlu, E. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının düşünme stilleri ile kontrol odağı durumları arasındaki ilişki. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 732-757.
- Bedel, E. F. (2017, Aralık). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarında Akademik Ertelemenin Yordanmasında Bilinçli Farkındalık ve Üstbilişsel Farkındalığın Rolü. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*. 7(3), 504-514.DOI: 10.5961/jhes.2017.227
- Berber Çelik, Ç. ve Odacı, H. (2015). Akademik Erteleme Davranışının Bazı Kişisel ve Psikolojik Değişkenlere Göre Açıklanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.30(3):31-47.
- Brownlow, S., & Reasinger, R. D. (2000). Putting off until tomorrow what is better done today: Academic procrastination as a function of motivation toward college work. *Journal of Social Behavior and Personality*,15(5),
- Buluş, M. (2011). Öğretmen adaylarında bireysel farklılıklar perspektifinden amaç yönelimleri, denetim odağı ve akademik başarı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*,11 (2), 529- 546.
- Bulut, R. (2014). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Bulut, R. ve Ocak, G. (2017). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışlarını Etkileyen Etmenler. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 8(2), 75-90.
- Carden, R., Bryant, C. ve Moss, R. (2004). Locus of control, test anxiety, academic procrastination, and achievement among college students. *Psychological Reports*, 95, 581-582.
- Certel, Z. & Kozak, M. (2017, October). The Examination of Relationships between Academic Self-Efficacy, Academic Procrastination, and Locus of Academic Control of Athletes in Different Sports. *The Sport Journal*, thesportjournal.org/article/examination-of-relationships-between-academic-self-efficacy/
- Certel, Z., Bahadır, Z., Saracaloğlu, A.S. ve Varol, S.R. (2017). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Kopya Çekme Eğilimleri ve Akademik Kontrol Odaklarının İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 6(2), 259-271.
- Choudhury, S.A. & Borooah, I. P. (2017, April). Locus of Control and Academic Achievement of Undergraduate College Students of Guwahati City. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*. 6(4), 67-70.

- Çakıcı, D. Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi*. (Unpublished Master's thesis). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakar, M. (1997). *Lise son sınıf öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeyleri ile denetim odağı düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çelikkaleli, Ö. ve Akbay, S. E. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışı, Genel Yetkinlik İnancı ve Sorumluluklarının İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 14(2), 237-254.
- Çetin, Ş. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25,1-7.
- Çetin, N. (2016). Lise Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çıkrıkçı, Ö. ve Erzen, E. (2016). Cinsiyetin Akademik Erteleme Üzerindeki Etkisi: Meta-Analiz. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 31(4): 750-761
- Çınko, S. B. (2009). *Okul öncesi öğretmenlerinin denetim odağı türleri ve denetim odaklarının öğretmenlik tutumlarına etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- De Paola, M., & Scoppa, V. (2015). Procrastination, academic success and the effectiveness of a remedial program. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 115, 217-236. doi:10.1016/j.jebo.2014.12.007
- Demir, F. ve Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 8(39), 595-603.
- Deniz, M. E., Traş, Z., & Aydoğan, D. (2009). Akademik erteleme ve denetim odağının duygusal zekâ açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9, 623-632.
- Dervishaliaj, E.& Xhelili, G. (2014). Academic procrastination and locus of control in graduate students. Paper Presented at the 2nd International Conference on Research and Education Challenges Towards the Future (ICRAE 2014).
- Dönmez, A. (1983). Denetim odağı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 18(1-2), 31-44
- Dönmez, A. (1985). Denetim odağı, kendine saygı ve üç değişken: Çevre büyüklüğü, yaş, aile ortamı, *Eğitim ve Bilim*, 10: 4-15.
- Dryden, W. (2000). Ertelemek yaşamı kaçırmaktır. (Çev. Günhan Günay). İstanbul: Rota yayınları.
- Durna, U. ve Şentürk, F. K. (2012). Üniversite öğrencilerinin denetim odaklarını çeşitli değişkenler yardımıyla tespit etmeye yönelik bir çalışma. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15), 37-48
- Ekşi, H. ve Dilmaç, B. (2010). Üniversite öğrencilerinin genel erteleme, karar vermeyi erteleme ve akademik erteleme düzeylerinin sürekli kaygı açısından incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 433-450.
- Erkmen, N., ve Çetin, M.C. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin denetim odağının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 211-223.

- Gujjar, A. A., & Aijaz, R. (2014). A study to investigate the relationship between locus of control and academic achievement of students. *i-Manager's Journal on Educational Psychology*, 8(1), 1.
- Janssen, J. (2015). *Academic Procrastination: Prevalence Among High School and Undergraduate Student and Relationship to Academic Achievement*. Unpublished doctoral dissertation. Atlanta: Georgia State University.
- Kağan, M. (2009). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışını açıklayan değişkenlerin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 113-128.
- Kandemir, M. (2010). *Akademik erteleme davranışını açıklayıcı bir model* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kandemir, M. (2014). Reasons of academic procrastination: self- regulation, academic self-efficacy, life satisfaction and demographics variables. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 152, 188 – 193.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (17.baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kim, K. R. & Seo E. H. (2015) The Relationship Between Procrastination and Academic Performance: A Meta-Analysis. *Personality and Individual Differences* 82: 26-33.
- Klingsieck, K. B. (2013). Procrastination: when good things don't come to those who wait. *European Psychologist*, 18(1), 24–34. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1027/1016-9040/a000138>
- Küçükkaragöz, H. (1998). *İlkokul Öğretmenlerinde Kontrol Odağı ve Öğrencilerin Kontrol Odağının Oluşumuna Etkileri*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İzmir.
- Lay, C. H. (1986). At last, my research article on procrastination. *Journal of Research in Personality*, 20, 474-495.
- Namlı, S , Tekkurşun Demir, G , Cicioğlu, H . (2018). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Odaklanma Düzeyleri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (4) , 43-51 .
- Nunn, G. D., Nunn, S. J. (1993). Locus of Control and School Performance: Some Implications for Teachers. *Education*. 113(4), 636-641.
- Nurlu, M. (2019). *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışının Yordanmasına İlişkin Bir Çalışma*. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.
- Ocak, G. ve Bulut, R. (2015). Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 709-726.
- Oğuz, A., & Sarıçam, H. (2015). The relationship between critical thinking disposition and locus of control in pre-service teachers. *Journal of Education and Training Studies*, 4(2), 182-192.
- Özer, A. ve Altun, E. (2011). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme nedenleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 45-72.
- Potts, T. J. (1987). *Predicting procrastination on academic tasks with self-report personality measures* (Doctoral dissertation, ProQuest Information & Learning).
- Prohaska, V., Morrill, P., Atilas, I. and Perez, A. (2000). Academic Procrastination by Nontraditional Students [Special issue]. *Journal of Social Behavior and Personality*, 15(5), 125- 135.
- Rothblum, E. D., Solomon, L. J. and Murakami, J. (1986). Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators. *Journal of Counseling Psychology*, 33(3), 387-394.

- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs*, 80, 1-28.
- Saracaloğlu, A. S. ve Gökdaş, İ. (2016). Variables That Predict Academic Procrastination Behavior in Prospective Primary School Teachers. *Journal of Educational Sciences Research*. 6(1), 45-61.
- Saracaloğlu, A. S. ve Yılmaz, S. (2011, Mayıs). Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Tutumları ile Denetim Odaklarının İncelenmesi: Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *İlköğretim Online*. 10 (2), 468-478.
- Saracaloğlu, A. S., Altay, B. ve Eken, M. (2016, Ağustos). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyal Problem Çözme Becerilerinin, Akademik Kontrol Odağı ve Mükemmeliyetçilik Düzeyleri İle İlişkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 8(23), 679-721.
- Saracaloğlu, A. S., Yenice, N. ve Özden, B. (2013). Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen Özyeterlik Algıları İle Akademik Kontrol Odağı Arasındaki İlişki. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(34), 227-250.
- Saracaloğlu, A. S., Certel, Z., Varol, S.R. ve Bahadır, Z. (2012). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özyeterlik İnançları ve Denetim Odaklarının İncelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 54-65.
- Saracaloğlu, A. S., Aldan Karademir, Ç., Dursun, F., Altın, M. ve Üstündağ, N. (2017). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öz-Düzenleyici Öğrenme Becerilerinin, Akademik Öz-Yeterlik, Akademik Kontrol Odağı ve Akademik Başarıları İle İlişkisi. *Turkish Studies*. 12(33), 58-85.
- Saracaloğlu A. S., Serin O. ve Bozkurt N. (2005). Eğitim bilimleri enstitüsü lisansüstü öğrencilerinin problem çözme ve denetim odağı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı (17),237-245.
- Sarıçam, H., & Duran, A. (2012). The Investigation of the Education Faculty Students' Academic Locus of Control Levels. *15th Balkan International Conference*, Bucharest, Romania. 28-30 June, 2012.
- Sarıçam, Duran, Çardak ve Halmatov, (2012). The Examination of Pre-school Teacher Candidates' Academic Locus of Control Levels According to Gender and Grade. *Mevlana International Journal of Education (MIJE)*, 2(2), 67-74.
- Sarioğlu, A. F. (2011). *Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Eğilimi ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Steel, P., & Klingsieck, K. B. (2016). Academic procrastination: Psychological antecedents revisited. *Australian Psychologist*, 51(1), 36-46. doi:10.1111/ap.12173
- Tanrıkulu, M. ve Karaca, R. (2015). Lise Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarıyla Ders Çalışma Alışkanlıklarının İncelenmesi. *VII. International Congress of Educational Research*. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, 28-31 May, 2015.
- Tekin Akdemir, N. (2013). İlköğretim Öğrencilerinin Facebook Tutumları İle Akademik Erteleme Davranışları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Toy, B. Y. (2014). Ders Çalışmaya Yönelik Tutum, Akademik Erteleme ve Aralarındaki Çoklu Aracılık İlişkisi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(4), 505-527.

- Tufan, E. ve Gök, M (2009). Müzik öğretmeni adaylarının genel ve akademik erteleme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 23-25 Eylül, 2009. (s. 1-9), OMÜ
- Tümkaya, S. (2000). İlkokul Öğretmenlerindeki Denetim Odağı ve Tükenmişlikle İlişkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 61-68.
- Uguak, U. A., Habibah, Bt. E., Jegak, U. ve Turiman, S. (2007). The influence of causal elements of locus of control on academic achievement satisfaction. *Journal of Instructional Psychology*, 34 (2),120-128.
- Ulukaya, S. (2012). *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Ertelemenin Yordayıcıları Olarak Aile Bağlamında Benlik ve Ana-baba Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Uzun Özer, B. (2005). Akademik erteleme davranışı: yaygınlığı, olası sebepleri, cinsiyet farkı ve akademik başarıyla olan ilişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Ankara.
- Uzun Özer, B. (2009). Academic procrastination in group of high school students: frequency, possible reasons and role of hope, *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(32), 12-19.
- Uzun Özer, B. (2010). *A path analytic model of procrastination: Testing cognitive, affective, and behavioral components* (Unpublished doctoral dissertation). METU Graduate School of Social Sciences, Ankara.
- Uzun Özer, B. (2011). A cross sectional study on procrastination: Who procrastinate more? *International Conference on Education, Research and Innovation (IPEER)*, 18, 34-37.
- Uzun Özer, B., ve Topkaya, N. (2011). Akademik erteleme davranışı ve sınav kaygısı. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Aralık 2011, 2(2), 12-19
- Uzun Özer, B., Demir, A., & Ferrari, J. R. (2009). Exploring academic procrastination among Turkish students: Possible gender differences in prevalence and reasons. *The Journal of Social Psychology*, 149(2), 241-257.
- Wijaya, H. E., & Tori, A. R. (2018). Exploring the role of self-control on student procrastination. *International Journal of Research in Counseling and Education*, 1, 13– 18.
- Yağışan, N. Sünbül. A.M ve Yücalan, Ö.B. (2007). Müzik Bölümü Öğrencilerinin Benlik İmgeleri ve Denetim Odaklarının İncelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 22.1: 243-262.
- Yenice N., Evren, B. & Özden, B. (2012) Relationship between self-efficacy perceptions of science teacher candidates and academic control focus. *Procedia – Social and Behavioral Sciences* (46) 4044 – 4049.
- Yeşil, R. ve Şahan, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Akademik İşlerini Erteleme Nedenleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12(2), 219-236.
- Yeşilyaprak, B. (2005). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. 9. Baskı. Pegem Yayıncılık. Ankara.
- Yeşilyaprak, B. (2014). *Eğitimde Bireysel Farklılıklar*. Y. Kuzgun ve D. Deryakulu, (Ed.), Denetim Odağı (241-261). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldız, F.G. (2015). *Üniversite Öğrencilerinin Genel Erteleme Düzeyleri İle Akademik Erteleme Düzeyleri İlişkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri, İstanbul.

RELATION OF PROSPECTIVE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' ACADEMIC PROCRASTINATION AND THEIR ACADEMIC LOCUS OF CONTROL

EXTENDED SUMMARY

Academic procrastination is observed through several behaviors such as retarding studying, leaving preparing for exams and doing homework to the last minute, submitting projects at the last moment, retarding enrolling for courses in the beginning of an academic semester or giving books to the library of late (Bulut & Ocak, 2017; Saracaloğlu & Gökdaş, 2016; Berber Çelik & Odacı, 2015; Uzun Özer, 2010; Dryden, 2000; Rothblum et al., 1986).

Locus of control “kişinin olumlu ya da olumsuz, kendisini etkileyen olayları kendi yetenek, özellik ve davranışlarının sonuçları ya da şans, Individuals who believe that their experiences are results of their own attitudes and behaviors have internal locus of control. On the other hand, those who believe their experiences are results of others, attribute the responsibility to chance, fate or God have external locus of control.

The curriculum of Physical Education and Sport Teacher (undergraduate education) was formed by The Council of Higher Education (YÖK) and 75% of it consists of theoretical courses. Having internal or external locus of control and academic procrastination can affect decisions made during educational processes thus it may affect success. In this context, locus of control is an important trait in understanding teachers and it may play a determining role with regard to providing quality education. Thus, there is a need to research on locus of control in prospective teachers during their undergraduate education (Saracaloğlu et al., 2013). From this point of view, the purpose of this study was to investigate the relationship between prospective physical education teachers' academic procrastination and academic locus of control.

Correlational design was applied in this study. A total of 258 students of Physical Education and Sport Teacher departments of Ege University (n=138) and Adnan Menderes University (n=120). Of participants 38.8% were female (n=100) and 61.2% were male (n=158). Personal information form designed by researchers, Academic Locus of Control Scale and Academic Procrastination Scale (APS) were used to collect data. APS was developed by Çakıcı (2003) and consists of 19 items. Reliability co-efficient was determined .85. Academic Locus of Control Scale's validity and reliability analyses were conducted by Akın (2007). Academic Locus of Control Scale consists of 17 items designed as 4-point Likert type and has two sub-dimensions as follows; academic internal locus of control and academic external locus of control. Reliability was determined as .82 for internal locus of control and .77 for external locus of control. In data analyses, t-test, ANOVA, Tukey test, Pearson correlation co-efficient and simple regression were applied.

According to the results of this study, academic procrastination level of prospective teachers is moderate and males demonstrate higher academic procrastination behaviors compared to females. Findings in the relevant literature support our results (Çetin, 2016; Albayrak, 2014; Berber Çelik & Odacı, 2015; Demir & Kösterelioğlu, 2015; Kandemir, 2010; Çetin, 2009; Uzun et al., 2009; Aydoğan, 2008; Balkıs, 2006; Balkıs et al., 2006; Uzun-Özer, 200; Prohaska et al., 2000). In this study, academic procrastination was determined independent of age, in other words, there was no relationship found between academic procrastination and age. Students whose perception of success was moderate showed more academic procrastination compared to those having good and excellent perception of success. Thus, it can be suggested that prospective teachers who see themselves as successful show less academic procrastination behaviors. Doing sport was determined as not a moderator of academic procrastination behavior. Certel et al. (2017) noted similar findings in their study on prospective physical education teachers.

In this study, prospective physical education teachers were determined as having academic internal locus of control. While male and female prospective teachers' internal locus of control were similar, males were found to have more external locus of control. According to age, those under 20 years old were noted as having lower internal locus of control compared to students at the ages of 20 and 21. On the other hand, no difference was found in external locus of control with regard to age variable. Moreover, students having moderate perception of academic success were determined as more external locus of control oriented compared to those having good and excellent perception of academic success. Also, doing sport is not a moderator regarding having internal or external locus of control. Furthermore, a statistically significant positive moderate relationship was found between academic procrastination and external locus of control, yet there was no relationship between academic procrastination and internal locus of control. Our findings suggest that external locus of control is a significant predictor of academic procrastination.

Ocak and Bulut (2015) stated several reasons of academic procrastination behaviors of prospective teachers such as teachers' being oppressive, not giving enough importance to their lessons. In this context, in order to reduce such behaviors, several seminars and in-service